

ДО

Г-Н ВЕЖДИ РАШИДОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРАТА И МЕДИИТЕ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАШИДОВ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Обръщаме се към Вас по повод обсъжданията на чл. 8а от Законопроект за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията (ЗРТ) за въвеждане на изменения чл. 7 от Директивата за аудиовизуалните медийни услуги („Директивата“). Според чл. 7 от Директивата Държавите членки следва да гарантират, че услугите на доставчиците на медийни услуги **„непрекъснато и постепенно стават все по-достъпни за хората с увреждания чрез пропорционални мерки“**. Съгласно разпоредбата Държавите членки насърчават доставчиците на медийни услуги да разработят **планове за действие относно достъпността** във връзка с непрекъснатото и постепенно увеличаване на достъпността на предоставяните от тях услуги за хората с увреждания. Тези планове за действие се съобщават на националните регулаторни органи. Текстът на чл. 7 следва да се чете заедно с рециталите (съображения) 22 и 23 от Директивата, където като средства за постигане на достъпност са изброени жестомимичен превод или субтитри, без изброяването да е ограничаващо. **Измененият чл. 7 от Директивата е точно и коректно възпроизведен от работния екип в чл. 8а от ЗИД на ЗРТ.**

Съгласно съображение 22 от Директива 2018/1808 процесът на осигуряване на достъпността следва да бъде съобразен с **„практическите и неизбежните ограничения, които биха могли да възпрепятстват пълната достъпност, като например предавания или събития, излъчвани в реално време“**. Пример за това от практиката са живите включвания по време на новинарските емисии. Съгласно съображение 24 изискването за достъпност не следва да възпрепятства оповестяването на информация за извънредни ситуации.

Целта на плановете за действие е да се осигури:

1. непрекъснато и постепенно въвеждане на подходящи и пропорционални мерки;
2. да се подберат **подходящите средства** – например жестомимичен превод или субтитри;

3. да се съобразят **практическите възможности** за всяка медия – включително **наличието на преводачи, софтуер и др.п.**

4. да се съобрази **спецификата на новинарските емисии**, излъчването в реално време и **преките живи включвания**, както и индивидуалните особености на съответната програма с **политематичен и информационен профил.**

Директивата е създадена след широка дискусия с всички заинтересовани страни и осигурява баланс на правата на хората с увредено зрение или слух за достъп до информация и практическите особености при телевизионното новинарско отразяване.

Не следва например да се избира непременно един способ за осигуряване на достъп – превод на жестов език. Не следва да бъдат налагани правила, без предварително да се адресират телевизионните оператори, за да се вземат предвид всички практически аспекти на емисиите (от кога може да стартират мерките; в колко часа са позиционирани централните и късните емисии, какви са практическите възможности да се осигури достъп, как ще се покриват преки включвания и извънредни събития).

Отново обръщаме внимание и на факта, че нашите членове срещат затруднения за намиране на преводачи от и на български жестов език, което също би създавало затруднения за осигуряване във всички случаи на превод на техните новинарски емисии.

Бихме искали ясно да заявим, че нашите членове - доставчиците на най-големите ефирни телевизии с политематичен профил в България – „БТВ Медиа Груп“ ЕАД и „Нова Броудкастинг Груп“ ЕООД, заявяват своето **намерение да запазят осигуреният към момента жестов превод на своите централни новинарски емисии.** Считаме, че чрез осигуряването на жестов превод в ефир на централните новини на най-гледаните български телевизии ще се осигури достъпът до информация, без да се възлагат тежки и несъобразени с европейската регулация задължения на останалите доставчици на ефирни телевизионни програми.

Осигуряването на превод на български жестов език следва да е сред обществените услуги, възложени на Българската национална телевизия и финансирани със средствата на държавния бюджет.

В тази връзка следва да се отчете, че самото осигуряване на ефирното разпространение на програмите е изключително скъпо и е в тежест на търговските доставчици. Обръщаме внимание също, че в условията на икономическата криза вследствие на пандемията от COVID-19, затрудненията за доставчици на медийни услуги са сериозни.

На следващо място бихме искали да предложим **общността на хората с увреден слух в България да се включи чрез своята представителна организация в дейността по разработването на плановете за осигуряване на достъпността на аудио-визуалните медийни услуги за хората с увреждания.** Съгласно изработеният Законопроект за изменение и допълнение на ЗРТ, с който се въвеждат разпоредбите на Директива 2018/1808, доставчиците на медийни услуги представят пред Съвета за електронни медии планове за действие във връзка с непрекъснатото и постепенно увеличаване на достъпността на предоставяните от тях услуги за хората с увреждания за 3-годишни периоди. Първите планове следва да бъдат предоставени в срок до 8 месеца след влизане в сила на измененията в закона. Считаме, че консултирането на съдържанието на плановете с общността на хората с увреден слух ще осигури предприемане на ефективни и целенасочени мерки, които да са съобразени с техните нужди, като същевременно ще бъде ценна подкрепа за самите доставчици на аудио-визуални медийни услуги. Оставаме на разположение като асоциация, за да подпомогнем този контакт и съвместната работа.

От името на Асоциацията на българските радио- и телевизионни оператори – АБРО изразяваме своето разбиране към нуждите на хората с увреден слух в България и призоваваме за спазване на балансираните и практични текстове на Директивата за аудио-визуалните медийни услуги.

Считаме, че нашето уверение и потвърждение за запазването на съществуващия жестов превод в най-гледаните политематични телевизионни програми, както и предложеното консултиране с представителна организация на хората с увреден слух на плановете за действие за осигуряване на достъпността на аудио-визуалните медийни услуги ще гарантират интересите както на общността на глухите хора, така и на доставчиците на медийни услуги, като същевременно няма да доведат до противоречие на българското законодателство с разпоредбите на Директивата за аудио-визуалните медийни услуги.

С уважение,

Анна Танова

Изпълнителен директор

Асоциация на българските радио- и телевизионни оператори – АБРО